

زندگی نامه آیت‌الله العظمی شبیری زنجانی

مرکز چهار سال می‌باشد و متون فقهی و اصولی رایج سطح عالی و برخی دروس جنبی مثل رجال و درایه تدریس می‌شود. در ضمن طلاب از راهنمایی اساتید در مورد دروس ارایه شده، برای فهم درست مطالب برخوردار می‌شوند.^۳

پی‌نوشت

- اسناد انقلاب اسلامی، ج ۳، ص ۱۱۰، ۱۳۰، ۱۴۰، ۱۶۴، ۱۸۰، ۲۳۶، ۲۵۰، ۲۷۲، ۲۹۲، ۲۹۹، ۳۲۰، ۳۲۷، ۴۲۷، از سال ۱۳۴۲ تا سال ۱۳۵۷.
- این مراسم با حضور آیات عظام سید صادق روحانی، سید مهدی روحانی، آذری قمی و احمدی میانجی و شبیری زنجانی و تشییع جنازه آیت‌الله شیخ ابوالفضل زاهدی قمی انجام می‌شد. (خاطرات آیت‌الله احمدی میانجی، ص ۲۵۳).
- یادداشت‌های حجت‌الاسلام والمسلمین آقای سید محمد جواد شبیری زنجانی.

تأسیس مدرسه فقهی امام محمد باقر علیه السلام در قم است. این مرکز علمی به منظور تربیت طلاب متخصص در علم فقه تأسیس شده است. مدرسه فوق از سال تحصیلی ۸۱ – ۱۳۸۰ شمسی زیر نظر مستقیم ایشان فعالیت خود را با تمام امکانات لازم شروع کرد و از همان سال برنامه‌های درسی خود را با پذیرش حدود ۲۰ نفر از طلاب مستعد و کوشا که آمادگی کاملی برای تحصیلات سطوح عالی تا رسیدن به مرحله اجتهاد را داشته باشند، اجرا کرد. داشتن پرونده در شورای مدیریت حوزه علمیه قم، معدل بالای شانزده در دروس فقه، سپرده تعهد اخلاقی و التزام به مقررات آن از شرایط ورود به مدرسه است. مدت دوره تحصیلی پیوسته

صهیونیست است که با حمایت آشکار و پنهان خود، زمینه پیدایش و استمرار این حرکات را فراهم می‌سازند. این‌گونه حوادث برخلاف گمان بانیان آنها بر استحکام وحدت اسلامی خواهد افزود و ان‌شاءالله عزت و عظمت بیشتر اسلام و مسلمین را به همراه خواهد داشت.

امیدواریم که به‌زودی دست انتقام الهی از آستین به درآید و حادثه‌آفرینان و حامیان‌شان را به کیفر اعمال خود برساند.

سید موسی شبیری زنجانی / ۲۴ محرم ۱۴۲۷ مطابق با ۴ اسفند ۸۴.

خدمات علمی و فرهنگی

از جمله آثار حضرت آیت‌الله شبیری زنجانی

فعالیت‌های سیاسی - اجتماعی

حضرت آیت‌الله شبیری زنجانی علیه السلام در کنار فعالیت‌های علمی، همواره در صحنه‌های سیاسی و اجتماعی حضور داشته است. پیش از پیروزی انقلاب اسلامی از امام خمینی پشتیبانی می‌کرد. این حمایت به‌صورت تعطیل کردن دروس حوزوی، اقامه نماز جماعت و امضای اعلامیه‌ها و بیانیه‌ها و تلگرام‌هایی بود که از سوی علما، فضلا و مدرسان حوزه علمیه قم در مناسبت‌ها و موارد مختلف صادر می‌شد.^۱ هم چنین در مراسم بازگشایی مدرسه فیضیه که در تاریخ ۱۲ فروردین ماه سال ۱۳۵۷ انجام شد، حضور یافت.^۲

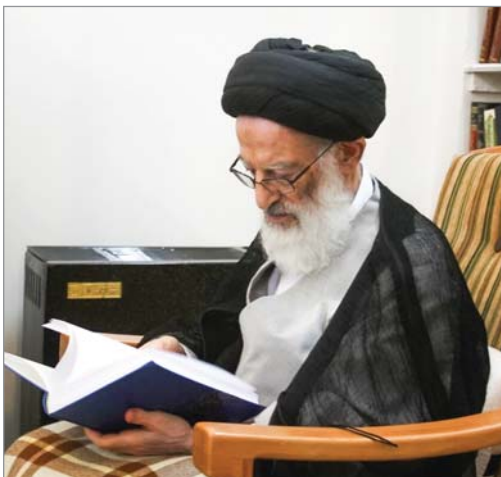
پس از پیروزی انقلاب هم این حضور در صحنه‌های مختلف با شرکت در انتخابات، موضع‌گیری‌های در مقابل دشمنان اسلام و تشیع و انقلاب اسلامی ادامه یافت.

در اینجا به بیانیه ایشان که پیرامون هتک حرمت به حرم امامان هادی و عسگری علیه السلام صادر گردید: اشاره می‌شود.

بسم‌الله الرحمن الرحیم / انالله و انا الیه راجعون در ایام عزای حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام و اسارت اهل‌بیت علیه السلام، هتک حرمت دیگری به ساحت ملکوتی پیامبر عظیم‌الشان اسلام پدیدار گردیده. حادثه دلخراش هتک حرمت به آستان ملکوتی حرم حضرت امام ابوالحسن هادی و حضرت امام ابومحمد عسکری علیه السلام و مرقد مطهر والده امام عصر و سرداب مقدس آن عزیز علیه السلام قلوب و عاشقان اهل‌بیت علیه السلام، بلکه تمام مسلمانان و آزادمردان جهان را جریحه‌دار ساخت. این حوادث خونبار را به محضر مقدس قطب عالم امکان حضرت امام عصر علیه السلام تسلیت عرض نموده و از درگاه احدیت عاجزانه خواستارم که با حضور آن ذخیره الهی، به این حوادث دردناک پایان بخشد.

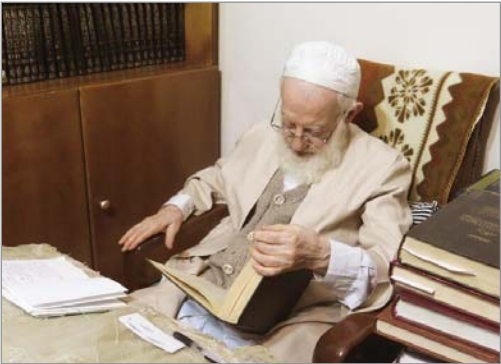
تاریخ سراسر درد و زنج و حماسه و عزت تشیع از این‌گونه حوادث اندوه‌بار بسیار به چشم دیده است و دشمنان کوردل هر بار می‌پندارند که این حرکات بر این موضع مستحکم پیروان اهل‌بیت علیه السلام خللی وارد می‌سازد، ولی به اندک زمانی به اشتباه فاحش خود واقف می‌گردند.

والله متم نوره ولو کره الکافرون
مسئولیت این حرکت در درجه نخست متوجه اشغالگران و دولت‌های استکباری و

آثار علمی

ایشان در ایام تحصیلی، برای تدریس، اوقات معینی را صرف مطالعه منابع و متون اصلی می‌کند. در اوقات فراغت کتاب‌های عادی تاریخی، اجتماعی رجالی و حدیثی را به‌دقت مطالعه می‌کرد و گاهی به مقابله یا تصحیح برخی نسخ خطی حدیثی یا دیگر نسخ خطی حدیثی یا دیگر نسخ یا تهیه فیش و تنظیم یادداشت‌های گردآوری شده و یا ثبت آنها می‌پرداخت. کمتر کتاب یا نوشته‌ای یافت می‌شود که ایشان مطالعه کرده باشد و در حاشیه آن توضیح یا یادداشتی نگاشته نباشد. به‌طور معمول در حاشیه کتاب‌های تاریخی و اجتماعی تذکرات مفید، اشتباهات، تحریفات و تفسیر عبارات دشوار را می‌نگاشتند. در بررسی و مطالعه کتاب‌های حدیثی و رجالی بیشتر به اسناد و احوال روایان می‌پرداخت و حواشی ارزشمند ایشان بر این نوع کتاب‌ها پر از فواید علمی است که نظر هر پژوهشگری را به خود جلب می‌کند. از ایشان یادداشت‌ها و نوشته‌های فراوانی موجود است که حاصل بیش از شصت سال تحصیل، تدریس و تحقیق می‌باشد که به برخی از آنها اشاره می‌شود.

الف) آثار فقهی و اصولی:

- تحریرالجواهر و فتاوی الجواهر کتاب الحج.
- شرح بر مبحث حج کتاب العروة الوثقی.
- تعلیق بر متن و سند مباحث حج و کتاب جامع احادیث الشیعه.
- تقریرات مباحث: حج، اجاره، خمس، و نکاح به صورت جزوه.
- تقریرات پراکنده از دروس خارج فقه و اصول اساتید.
- تقریرات مباحث تعادل و تراجیح، قاعده فراغ و تجاوز.
- مناسک حج به زبان‌های فارسی و عربی، ج اول، ۱۳۷۹ ش.
- مختصر مناسک (مناسک زائر)، ج اول، ۱۳۷۷ ش.
- رساله توضیح المسائل، ج اول، ۱۳۷۵ ش.

ب) آثار حدیثی و رجالی:

- تعلیق (پیرامون اسناد) بر اکثر کتاب حدیثی و مصادر.
- تعلیق بر رجال شیخ طوسی، رجال نجاشی.
- تصحیح کتاب رجال نجاشی، ج انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین.
- دروس درایه و قواعد عامه علم رجال.
- فهارس رجالی بر اسناد اکثر کتب حدیثی (جز کتب اربعه) با دو روش تربیت الاسانید و اعلام الاسانید و تعیین راوی و مروی عنه.
- اسناد اصحاب اجماع با تعیین راوی و مروی عنه.

ج) مقالات و...

- حاشیه رساله عدیمة النظیر فی احوال ابی‌بصر، چاپ‌شده در میراث حدیث‌الشیعه، ج ۳، ص ۴۴۷، انتشارات دارالحدیث قم.
- تعلیق بر «رسالة فی ان الوتر ثلاث رکعات» تألیف آیت‌الله سیدمهدی روحانی، چاپ انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین.
- مقاله پیرامون مؤلف کتاب تبصرة العوام، ج مکتب اسلام، ش ۸، ۹، ۱۰، سال اول، ۱۳۳۷ ش.
- مقاله پیرامون فهرست شیخ منتخب‌الدین، یادنامه علامه امینی، ص ۳۳.
- ابعاد شخصیت شیخ انصاری، مصاحبه، چ کنگره شیخ انصاری، ۱۳۷۳ ش.
- گفتاری پیرامون شخصیت علامه شیخ محمدتقی شوشتری، مجله کیهان فرهنگی، س ۱۳۶۴، ش ۱، ص ۱۲.
- خاندانی بزرگ درباره شخصیت علمی امام موسی صدر تاریخ فرهنگ معاصر، ش ۵، ص ۱۰۹.
- ابوالعباس نجاشی و عصر وی، مجله نور علم، س اول، ش ۱۱ و ۱۲

پی‌نوشت

- جزوه نگاهی به زندگی فقیه محقق حضرت آیت‌الله حاج سید موسی شبیری زنجانی موجود در دفتر معظم‌له، و یادداشت‌های حجت‌الاسلام والمسلمین آقای حاج سید جواد شبیری زنجانی.

حلال تلاش کند؛ چرا که مال حرام مانع رشد معنوی انسان می‌شود. این‌گونه نیست که اگر کسی مال حرامی را وارد زندگی‌اش کرد، حتما در همین دنیا عقاب شود، چرا که مجازات در این دنیا باعث کسر مجازات آخرت است. کسانی که نسبت به کسب حلال دقت ندارند و به اینکه حرام وارد زندگیشان می‌شود توجهی نمی‌کنند، همواره چشم‌انتظار عقاب دنیایی نباشند. مجازات و عقاب آخرت بسیار شدیدتر از عقاب در دنیاست و اگر بخواهند کسی را خیلی شدید عقاب کنند، مجازاتش را به آخرت موکول می‌کنند. اگر کسی را در این دنیا عقاب کنند، از میزان عذاب آخرتش کم می‌شود. اگر عقابی در دنیا مشاهده می‌شود، برای این است که مصالح نوع آن را اقتضاء می‌کند؛ برای اینکه دیگران متوجه قبح آن عمل شوند. ما روایات زیادی داریم که در آن به مقدر بودن روزی افراد بیان شده و می‌فرمایند: رزق را به حرام آلوده نکنید. ما باید به این نکات توجه داشته باشیم و در جهت کسب مال حلال تلاش کنیم. بزرگان ما خیلی در این زمینه دقت داشته‌اند. مال حرام جلوی رشد معنوی انسان را می‌گیرد و عذاب آخرت را در پی دارد.

تهذیب نفس خود و اعمال خودش است، البته به حضرات معصومین علیه السلام هم توسل کنند که خداوند موفشان گرداند و از تبلیغ نتیجه مطلوب بگیرند. * دین نباید در حاشیه زندگی ما باشد بلکه باید در متن زندگی جریان داشته باشد. برنامه‌ریزی صحیح برای پاسداشت ماه رمضان از وظایف حکومت‌هاست و برنامه‌ریزی باید به‌گونه‌ای باشد که امکان روزه گرفتن برای مردم مهیا شود. حکومت‌ها می‌توانند ساعت‌های کاری را کم کرده و در سایر ماه‌ها جبران کنند. * انسان به تفریح نیاز دارد و یکی از تفریحات سالم، مطالعه شرح‌حال علماست. زندگی بزرگان را مطالعه کنید، ببینید آنان چه کردند که به این مقامات رسیدند. مطالعه شرح حال علماء در هدایت و تربیت انسان بسیار تأثیر دارد. می‌توان از ارواح این بزرگواران برای رسیدن به کمالات معنوی کمک گرفت. در انتخاب رفیق دقت کنید. مجالستان مجالس تقوی باشد و مواظب باشید در مجالس گناه و معصیت وارد نشوید.

* براساس روایات روزی افراد مشخص است، پس انسان تا می‌تواند باید در جهت کسب مال

توصیه‌ها و رهنمودها

حضرت آیت‌الله شبیری زنجانی علیه السلام علاوه بر منزلت علمی و استقرار در جایگاه مرجعیت دینی، از لحاظ روحی و اخلاقی به صفات و کمالات نفسانی ویژه‌ای آراسته است. رسیدن به جامعیت علمی و اخلاقی حاصل عنايات خدای متعال است. نبوغ و استعداد سرشار - حافظه قوی - تیزهوشی و سرعت انتقال - قوت فکر - تربیت صحیح خانوادگی - حمایت‌های پدر - توفیق درک محضر اساتید بزرگ - مصاحبت با دوستان و رفقای شایسته - همت و پشتکار - اشتیاق وافر به تحصیل علم - استفاده فرصت‌ها - همراهی و همکاری بی‌دریغ همسر - تقوا و تهذیب نفس - تواضع و فروتنی جلوه‌هایی از این عنایت الهی است.

برخی از توصیه‌های معظم‌له

* مشکل‌گشای حقیقی پیامبر و اهل‌بیت علیه السلام اند و بر اساس روایات نعمت‌هایی هم که به ما داده می‌شود، به واسطه این بزرگواران است. خلقت عالم به واسطه نمونه‌های عالی انسانیت است و این نمونه‌های عالی انسانیت حضرات معصومین علیه السلام هستند. ما در همه نشانات به رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و عزرت